

Opgave 1 Avatar

In de sciencefictionfilm *Avatar* ontmoeten mensen een inheemse bevolking van een andere planeet, de Na'vi: lange, blauwe, intelligente mensachtige wezens met een staart die in harmonie met de natuur leven.

De mens Jake Sully krijgt de opdracht om contact te leggen met de Na'vi. Zijn hersenen en lichaam worden daartoe via speciale apparatuur draadloos verbonden met een Na'vi-lichaam, zijn 'avatar', dat speciaal voor dit doel is gekweekt (zie afbeelding hiernaast).

Jake krijgt prikkels toegediend in zijn menselijke lichaam dat in een speciale machine in een laboratorium ligt. En ook zijn Na'vi-lichaam wordt zintuiglijk geprikkeld in de omgeving van de Na'vi waarin hij zich voortbeweegt.

Andy Clark beschrijft de experimenten 'pijn in het bureaublad' en 'de verlengde neus'.

- 1p **1** Leg met **een** van deze twee experimenten uit dat Jake volgens de opvatting van Clark kan leren omgaan met zijn Na'vi-lichaam.

In het begin beweegt Jake nog moeizaam en klungelig met zijn Na'vi-lichaam, maar al rennend, springend en zwemmend leert hij steeds beter zijn balans te houden. Met het verschil tussen de klungelige verhouding die Jake in het begin heeft tot zijn Na'vi-lichaam en de beheerste verhouding die hij er later toe heeft, kan worden uitgelegd wat Clarks begrippen 'interface' en 'cyborg' inhouden.

- 2p **2** Leg uit welk van deze twee begrippen past bij de verhouding die Jake in het **begin** tot zijn Na'vi-lichaam heeft.
Leg vervolgens uit welk van deze twee begrippen past bij de verhouding die Jake **later** tot zijn Na'vi-lichaam heeft.

Volgens Jos de Mul is de mens van nature kunstmatig, maar verandert de menselijke, humanistische identiteit door de omgang met techniek.

- 2p **3** Geef weer wat volgens De Mul het mensbeeld van het humanisme is. Leg vervolgens met een voorbeeld van hedendaagse techniek uit dat de humanistische identiteit van de mens volgens De Mul verandert door omgang met techniek.

